

**INFORMACIJA O ZAKLJUČIVANJU
MEMORANDUMA O RAZUMIJEVANJU IZMEĐU
MINISTARSTVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA CRNE GORE I
MINISTARSTVA ENERGETIKE SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA O
SPRJEČAVANJU NEZAKONITE TRGOVINE NUKLEARNIM I DRUGIM
RADIOAKTIVNIM MATERIJALOM**

Crna Gora i Sjedinjene Američke Države imaju tradicionalno dobre i partnerske odnose, uz puno međusobno uvažavanje i interesovanje za produbljivanje saradnje u oblastima od zajedničkog interesa.

Snažno partnerstvo vlada SAD-a i Crne Gore ogleda se i u uspješnoj programskoj saradnji dvije zemlje u oblasti vladavine prava. Važnu ulogu u intenziviranju saradnje ima svakako Ambasada Sjedinjenih Američkih Država u Podgorici, sa kojom Ministarstvo unutrašnjih poslova ima kontinuiranu komunikaciju pretočenu u konkretne aktivnosti.

Kroz značajan broj projekata Ambasada SAD-a pruža podršku modernizaciji rada i jačanju kapaciteta Ministarstva unutrašnjih poslova-Uprave policije. Ova podrška je potvrđena i pokretanjem inicijative za uspostavljanje bilateralne saradnje između Ministarstva energetike Sjedinjenih Američkih Država i Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore u okviru programa koji sprovodi Nacionalna uprava za nuklearnu bezbjednost SAD-a (NNSA).

Program Nacionalne uprave za nuklearnu bezbjednost je usmjeren na borbu protiv nezakonite trgovine posebnim nuklearnim i drugim radioaktivnim materijalom. Na osnovu sastanaka sa predstavnicima Uprave policije/Sektora granične policije, identifikovane su potrebe Uprave policije u tom djelu i ponuđena je donacija opreme za otkrivanje i identifikaciju ove vrste materijala na graničnim kontrolnim prelazima Crne Gore.

U cilju realizacije pomenute donacije, inicirano je potpisivanje Memoranduma o razumijevanju. Konkretnije, Memorandum o razumijevanju o sprječavanju nezakonite trgovine nuklearnim i drugim radioaktivnim materijalom će biti osnov za uspostavljanje saradnje na otkrivanju i zabrani nezakonite trgovine posebnim nuklearnim i drugim radioaktivnim materijalom posredstvom tehničke i metodološke saradnje, uključujući tehničku pomoć, besplatno, u obliku opreme i materijala, obuke stručnjaka, kao i pratećih usluga. Takođe, Memorandumom se precizira oslobođanje od svakog plaćanja carina, poreza i drugih dažbina na robu i usluge koje mogu biti predmet saradnje.

Tekstovi memoranduma na crnogorskom i engleskom jeziku će biti usaglašeni diplomatskim putem, kao i u direktnoj komunikaciji između predstavnika Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore i Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Podgorici.

Prilog: Nacrt Memoranduma

MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU
IZMEĐU
MINISTARSTVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA CRNE GORE
I
MINISTARSTVA ENERGETIKE SJEDINJENIH DRŽAVA
U VEZI SA
SPREČAVANJEM NEZAKONITE TRGOVINE NUKLEARNIM I
OSTALIM RADIOAKTIVNIM MATERIJAMA

Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore i Ministarstvo energetike Sjedinjenih Država (DOE), u daljem tekstu „Strane“,

U želji da sarađuju radi otkrivanja i sprječavanja nezakonite trgovine specijalnim nuklearnim i drugim radioaktivnim materijama kroz tehničku i metodološku saradnju, uključujući instaliranje i unapređenje tehničkih sistema za otkrivanje i identifikaciju takvog materijala na graničnom prelazu i drugim kontrolnim punktovima Crne Gore,

Postigli su sljedeće razumijevanje:

I

1. Vlasti Strana koje su odgovorne za sprovođenje ovog Memoranduma o razumijevanju (Memorandum) su:

Za Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore:

- Granična policija

Za DOE:

- Nacionalna uprava za nuklearnu sigurnost (NNSA)

Svaka strana može prenijeti implementaciju ovog Memoranduma na druga ministarstva i agencije.

2. NNSA može pružiti tehničku pomoć Graničnoj policiji, bez ikakvih troškova, u vidu opreme i materijala, obuke specijalista, kao i pratećih službi, kako su zajednički identifikovali Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore i DOE.
3. Kako se ovdje koristi, izraz „specijalna nuklearna materija“ označava plutonijum i uranijum obogaćen u izotopu 233 ili 235. „Druga radioaktivna materija“ uključuje radioaktivne supstance koje emituju jonizujuće zračenje i pogodne su za upotrebu u radiološkim uređajima za raspršivanje.
4. Granična policija je odgovorna za korišćenje i održavanje opreme NNSA. Granična policija namjerava koristiti opremu i materijale koje prima, kao i obuku i usluge pružene ovim Memorandumom, isključivo radi sprječavanja ilegalne trgovine specijalnim nuklearnim i drugim radioaktivnim materijalom.

II

1. Tehnička pomoć NNSA može uključivati:
 - a. isporuku i instalaciju, na graničnim prelazima u Crnoj Gori, opreme radi otkrivanja specijalnog nuklearnog i drugog radioaktivnog materijala, prilagođenog uslovima carinske kontrole (uključujući provjeru, postavljanje i demonstraciju opreme);
 - b. isporuku kompleta rezervnih djelova, opremu za ispitivanje, tehničku i korisničku dokumentaciju, i drugu neophodnu opremu za održavanje radi popravke opreme NNSA;
 - c. obuku odgovarajućih pripadnika Granične policije i drugih službenika u identifikaciji specijalnog nuklearnog materijala i drugog radioaktivnog materijala, kao i pravilnom korišćenju i održavanju opreme koju obezbjeđuje NNSA;
 - d. podršku u održavanju opreme koju pruža NNSA u periodu od tri godine od ugradnje opreme, u skladu sa planom za održavanje opreme i plana održavanja koji zajedno utvrđuju Granična policija i NNSA i
 - e. dodatne oblasti saradnje koje se mogu utvrditi u pisanoj formi od strane Granične policije i NNSA.

2. Granična policija i NNSA mogu izvoditi zajedničke tehničke radionice, konsultacije, inspekciju opreme na terenu, tehničke procjene opreme, provjere, i prihvatne provjere ugrađene opreme i materijala. Mogu se formirati zajedničke radne grupe tehničkih stručnjaka za razmjenu tehničkih informacija o radu opreme i izradu predloga o tehničkim pitanjima i obuci koja se odnose na djelotvornu primjenu ovog Memoranduma.
3. Granična policija namjerava da koordinira sa odgovarajućim ministarstvima, agencijama i organizacijama Vlade Crne Gore kako bi se osiguralo da oprema i materijali predviđeni ovim Memorandumom imaju prioritetan tretman kako bi omogućili hitne inženjerske saglasnosti i isporuke do svojih krajnjih destinacija unutar Crne Gore.
4. Odredbe i uslovi pod kojima se pomoć može pružiti prema ovom Memorandumu će se odrediti ugovorima ili drugim pisanim aranžmanima između Granične policije i NNSA ili drugih imenovanih izvršnih agenata.

III

Granična policija namjerava na dobrovoljnoj osnovi da dostavi NNSA, u formatu i prema rasporedu koji će odrediti Granična policija i NNSA, informacije o bilo kakvim značajnim detekcijama ili zaplijenama napravljenim kao rezultat korištenja opreme i materijala koji se isporučuju prema ovom Memorandumu. Očekuje se da se u to izvještavanje o informacijama ne uključe zakonite pošiljke specijalnog nuklearnog materijala i drugih radioaktivnih materija.

IV

Granična policija neće prenijeti odgovornosti za primjenu ovog Memoranduma, bez prethodne pismene saglasnosti DOE-a, vlasništva ili posjedovanja opreme koju NNSA obezbjeđuje ovim Memorandumom, osim ministarstvima i agencijama Vlade Crne Gore kojima je Vlada Crne Gore delegirala odgovornost za implementaciju ovog Memoranduma.

V

Očekuje se da oprema, materijali, aktivnosti, i usluge obuke pružene ovim Memorandumom neće biti predmet carinskih i akciznih naplata, ili drugih poreza.

VI

Svaka Strana će sprovoditi ovaj Memorandum u skladu sa svojim zakonima i propisima i sa međunarodnim sporazumima kojih je potpisnica.

VII

Saradnja u okviru ovog Memoranduma podliježe raspoloživosti sredstava namijenjenih za tu svrhu, službenika i drugih resursa od odgovarajućih državnih organa.

VIII

Očekuje se da će se sva pitanja i / ili sporovi koji se javljaju u vezi sa tumačenjem ili primjenom ovog Memoranduma rješavati putem konsultacija između Strana.

IX

1. Saradnja u skladu sa ovim Memorandumom može početi potpisivanjem.
2. Ovaj Memorandum može se izmijeniti uz obostranu saglasnost Strana u pisanoj formi.
3. Ovaj Memorandum može biti obustavljen od bilo koje Strane u bilo kom trenutku, pismenim obavještenjem, a očekuje se da prestane da važi tri mjeseca od dana prijema takvog obavještenja.

Potpisan u, _____, dana _____, u duplikatu, na crnogorskom i engleskom jeziku, svi tekstovi su jednako vjerodostojni.

**ZA MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH
POSLOVA CRNE GORE:**

**ZA MINISTARSTVO ENERGETIKE
SJEDINJENIH DRŽAVA:**

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
BETWEEN
THE MINISTRY OF INTERIOR OF MONTENEGRO
AND
THE UNITED STATES DEPARTMENT OF ENERGY
CONCERNING
PREVENTION OF ILLICIT TRAFFICKING IN NUCLEAR AND
OTHER RADIOACTIVE MATERIAL

The Ministry of Interior of Montenegro and the United States Department of Energy (DOE), hereinafter referred to as the Sides,

Desiring to cooperate to detect and interdict illicit trafficking in special nuclear and other radioactive material through technical and methodological cooperation, including the installation and improvement of technical systems for the detection and identification of such material at border crossing and other control points of Montenegro,

Have reached the following understandings:

I

3. The authorities of the Sides that are responsible for the implementation of this Memorandum of Understanding (Memorandum) are:

For the Ministry of Interior of Montenegro:

- The Border Police

For DOE:

- The National Nuclear Security Administration (NNSA)

Each Side may delegate implementation of this Memorandum to other ministries and agencies of that Side's Government.

2. The NNSA may provide the Border Police technical assistance, at no cost, in the form of equipment and materials, training of specialists, as well as associated services, as jointly identified by the DOE and the Ministry of Interior of Montenegro.
3. As used herein, the term “special nuclear material” means plutonium, and uranium enriched in the isotope 233 or 235. “Other radioactive material” includes radioactive substances emitting ionizing radiation and suitable for use in radiological dispersal devices.
4. The Border Police is responsible for the use and maintenance of the equipment provided by the NNSA. The Border Police intends to use the equipment and materials it receives, as well as the training and services provided under this Memorandum, solely for the purpose of preventing illicit trafficking in special nuclear and other radioactive material.

II

1. The NNSA’s technical assistance may include:
 - a. delivery and installation, at border crossing control points in Montenegro, of equipment for the purpose of detecting special nuclear and other radioactive material, adapted for customs control conditions (including checking, setup, and demonstration of equipment);
 - b. delivery of spare parts kits, test equipment, technical and user documentation, and other necessary maintenance equipment to repair the NNSA-supplied equipment;
 - c. training of appropriate Border Police personnel and other personnel in identification of special nuclear material and other radioactive material, and in the proper use and maintenance of equipment provided by the NNSA;
 - d. support in maintaining the NNSA-provided equipment for a period of three years from installation of the equipment, in accordance with the equipment care and maintenance plan to be determined jointly by the Border Police and the NNSA and
 - e. additional areas of cooperation as may be determined in writing by the Border Police and the NNSA.

5. The Border Police and the NNSA may conduct joint technical workshops, consultations, on-site equipment inspections, technical evaluations of the equipment, verification inspections, and acceptance tests of installed equipment and materials. Joint working groups of technical experts may be formed to exchange technical information about the operation of the equipment and develop proposals on technical and training matters relating to effective implementation of this Memorandum.
6. The Border Police intends to coordinate with appropriate ministries, agencies and organizations of the Government of Montenegro to ensure that equipment and materials provided under this Memorandum are afforded priority processing to allow prompt engineering approvals and deliveries to their ultimate destinations within Montenegro.
7. The terms and conditions under which assistance may be provided under this Memorandum are intended to be set forth in contracts or other written arrangements between the NNSA and the Border Police or other designated implementing agents.

III

The Border Police intends to furnish on a voluntary basis to the NNSA, in a format and according to a schedule to be determined by the Border Police and the NNSA, information on any significant detections or seizures made as a result of use of the equipment and materials supplied under this Memorandum. Lawful shipments of special nuclear material and other radioactive material are not expected to be included in this information reporting.

IV

The Border Police does not intend to transfer, without the prior written consent of the DOE, title to, or possession of, the equipment provided by the NNSA in furtherance of this Memorandum, other than to other ministries and agencies of the Government of Montenegro to which the Government of Montenegro has delegated responsibilities for implementation of this Memorandum.

V

Equipment, materials, activities, and training services provided under this Memorandum are expected to be free of any customs and excise duties, or other taxes.

VI

Each Side intends to implement this Memorandum consistently with its laws and regulations and with the international agreements to which its Government is a party.

VII

Cooperation under this Memorandum is subject to the availability of funds allocated for this purpose, personnel, and other resources from the appropriate governmental authorities.

VIII

All questions and/or disputes that arise in regard to the interpretation or application of this Memorandum are expected to be resolved through consultations between the Sides.

IX

4. Cooperation under this Memorandum may commence upon signature.
5. This Memorandum may be modified by mutual consent of the Sides in writing.
6. This Memorandum may be discontinued by either Side at any time, by written notification, and it is expected to cease to have effect three months after the date of receipt of such notification.

Signed at, _____, on the _____ day of _____, in duplicate, in the Montenegrin and English languages, all texts being equally official.

FOR THE MINISTRY OF INTERIOR OF
MONTENEGRO:

FOR THE UNITED STATES
DEPARTMENT OF ENERGY:
